

Huvudman

Thorengruppen AB
Org.nr. 556613-9290
info@thorengruppen.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Yrkesgymnasiet Uppsala i Uppsala kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Yrkesgymnasiet Uppsala i Uppsala kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Yrkesgymnasiet Uppsala följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, arbetsplatsförlagt lärande, arbetet med att skapa studiero samt frånvarohantering.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 15-16 mars 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. scheman, betygskatalog och åtgärdsprogram.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna, elevhälsan och rektorn uppger att lärarna gör extra anpassningar för elever som riskerar att inte uppfylla betygskriterierna för betyget E. Några exempel

på extra anpassningar som genomförs är särskild placering i klassrummet, anpassat material och anpassade redovisningsformer samt tydliga instruktioner.

Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver att om en elev, trots extra anpassningar, fortfarande riskerar att inte uppnå betygskriterierna för minst E så anmäls detta till rektorn. Ärendet tas sedan upp som en punkt på ett efterföljande möte, kallad "elevgenomgång" där undervisande lärare, elevhälsan och rektorn deltar. Rektorn beslutar om att en utredning om särskilt stöd ska startas. Utredningen genomförs av elevens mentor med stöd av elevhälsan. Utredningen är klar, som längst, tre till fyra veckor efter anmälan men det går oftast fortare än så. Om utredningen visar att eleven har behov av särskilt stöd utarbetas ett åtgärdsprogram. Lärarna, elevhälsan och rektorn uppger att det är rektorn som fattar beslut om detta och att det även finns beslutsmallar om att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas om utredningen skulle visa att eleven inte är i behov av särskilt stöd.

Åtgärdsprogrammen brukar utvärderas efter, i normalfallet, sex till åtta veckor. Om eleven inte längre har behov av särskilt stöd beslutar rektorn att åtgärdsprogrammet ska avslutas. Annars fattar rektorn beslut om att ett nytt åtgärdsprogram ska utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av de tre senast upprättade åtgärdsprogrammen. I dessa framgår datum för beslut, när utvärdering ska ske samt information om hur beslutet kan överklagas. Tidpunkt för uppföljning samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen av åtgärdsprogrammen framgår också.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den

som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild hos en enskild huvudman tillämpas bland annat 31, 32 och 33 § förvaltningslagen om dokumentation och motivering av beslut samt underrättelse om hur ett beslut överklagas (29 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna, lärarna, elevhälsan och rektorn uppger att minst hälften av undervisningstiden sker genom arbetsplatsförlagt lärande (APL). Alla elever går lärlingsutbildning. APL genomförs genom att eleverna får undervisning på arbetsplatser respektive på skolan med tvåveckorsintervall under hela läsåret. Alla elever har en APL-plats och en handledare.

Lärare och rektorn uppger att Uppsala kommun har en APL-samordnare som skolan nyttjar men skolan har också en egen samordnare som arbetar med att hitta APL-platser till eleverna. Yrkeslärarna och skolans APL-samordnare är involverade i att bedöma handledarens lämplighet. Rektorn beskriver att många av handledarna har varit handledare i flera år och att många dessutom genomgått Skolverkets handledarutbildning. Eleverna, lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver att byten av APL-platser ibland sker. Oftast beror det på att eleven ska få möjlighet att genomföra alla delar av det centrala innehållet i kurserna. Som exempel nämns ritningslära och arbete med högvoltspänning i hybrid- och elbilar. Under varje tvåveckorsperiod besöker yrkeslärarna alla eleverna på arbetsplatserna och genomför trepartssamtal tillsammans med eleven och elevens handledare.

Elever, lärare och rektorn uppger att eleverna har möjlighet att läsa kurser för att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Det finns elever på alla program som valt att läsa sådana kurser.

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över aktuella APL-platser, skolans poängplan där det framgår vilka kurser som förlagts till APL samt av elevernas scheman.

Rättslig reglering

Ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen). Inom yrkesprogrammen får det finnas gymnasial lärlingsutbildning, som börjar det första, andra eller tredje läsåret. Gymnasial lärlingsutbildning ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser (16 kap. 11 § skollagen)

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen ska då räknas från och med det läsår som eleven påbörjar den gymnasiala lärlingsutbildningen. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

Om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (4 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Eleverna på yrkesprogram ges möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå (16 kap. 3 § skollagen; 4 kap. 7 och 23 §§ gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolenkäten¹ från våren 2022 framgår att eleverna i årskurs 2 skattar området studiero till 5,6 på en tiogradig skala. Detta kan jämföras med indexvärde 6,4 för samtliga medverkande skolenheter.

Eleverna, lärarna och rektorn uppger att det finns ordningsregler som rektorn beslutade om i augusti 2022. Inför rektorns beslut har eleverna fått diskutera ordningsreglerna och lämna synpunkter på dessa under klassråd.

Elever, lärare, elevhälsa och rektorn beskriver att studieron varierar mellan olika lektioner och att det är bättre studiero på lektionerna i yrkesämnen än i de gymnasiegemensamma ämnena. Elever och lärare uppger att den sämre studieron främst handlar om att elever pratar eller rör sig runt i klassrummet.

Lärarna uppger att de har arbetat mycket med struktur som att tydliggöra planeringar, ha genomtänkta uppgifter samt bestämma placeringen i klassrummet. Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver också att rektorn beslutat om två försteläraryupdrag med målet att förbättra studieron på skolan. Representanter från elevhälsan uppger att elevhälsan deltar i arbetet, bland annat inom det skolan kallar "startblocket" vilket har fokus på att skapa en igenkänning för eleverna och likvärdighet mellan olika lektioner.

Lärarna, elevhälsan och rektorn uppger vidare att disciplinära åtgärder som varning och utvisning använts. I samband med att disciplinära åtgärder används samtalar elevhälsan med eleven för att få elevens bild av problematiken. Rektorn förklarar att hen påmint lärarna om att de faktiskt har befogenhet att använda disciplinära åtgärder och att de ska följa skolans rutin för användning av disciplinära åtgärder. Rektorn uppger att de inte kan se att det är samma elever som stör eller blir föremål för disciplinära åtgärder. Därför har inte heller varit aktuellt att starta någon utredning om upprepat ordningsstörande beteende.

Eleverna, lärarna, elevhälsan och rektorn uppger att studieron generellt har blivit bättre under läsåret 2022/23.

Rättslig reglering

Det ska bedrivas ett förebyggande arbete för att skapa studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

¹ Skolenkäten är en del av Skolinspektionens tillsyn. Enkäten används för att samla in synpunkter från elever, pedagogisk personal och vårdnadshavare som ett underlag inför bedömningar av skolverksamheten. Påståenden i enkäten skattas på en skala från 1 till 10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Indexet kan jämföras med resultat för övriga skolor i kommunen samt med resultat för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång.

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare (5 kap. 9 § skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero (5 kap. 6–8 §§ skollagen).

Om en elev i vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare (5 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvarohantering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna uppger att det förekommer att elever inte deltar på lektionerna men att lärarna tar det på allvar och kollar vad frånvaron beror på. Oftast ringer mentorn eller rektorn hem samma dag och pratar med elever som är frånvarande. Även vårdnadshavarna kontaktas om eleven är under 18 år. En elev säger att om en mentor upptäcker att någon elev är borta exempelvis varje torsdag så brukar de utreda vad som är problemet med just torsdagar.

Lärarna och rektorn beskriver att lärarna rapporterar oanmäld frånvaro i skolans frånvarosystem samma dag och att ett automatmeddelande då går ut till vårdnadshavare. Om en elev är frånvarande så försöker lärarna kontakta eleven men också vårdnadshavarna om eleven är under 18 år. Generellt sker detta samma dag om det rör sig om oanmäld frånvaro eller efter några dagar om frånvaron är anmäld. Om en elev har mer än fyra timmar ogiltig frånvaro eller mer än tio timmar giltig frånvaro görs en kartläggning av elevens frånvaro. Därefter tas ärendet upp på elevgenomgången där rektorn eller specialpedagogen beslutar att mentorn eller medmentorn ska göra en utredning av elevens frånvaro. En utredning av en elevs frånvaro leder till konkreta åtgärder för att öka elevens närvaro på skolan. Exempel på genomförda åtgärder för att komma tillrätta med frånvaro har varit att hitta en APL-plats närmare hemmet, regelbundna uppföljningar med mentorn på skolan eller på APL-platsen och insatser av elevhälsan.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma

dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Emmy Holmlund.

Utredaren Anders Holmgren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Caroline Rönnegård och Jasmine Johansson Camara medverkat.